

Jogászai hivatások

Az Európai Unió (EU) tagállamainak különböző jog- és igazságszolgáltatási rendszereiben számos jogi szakma létezik, így például az ügyvédek, a közjegyzők, a bírúk, az ügyészek és a végrehajtók. A jogi szakmák képviselői nem minden tagállamban ugyanazt a címet viselik, valamint szerepük és jogállásuk is jelentősen különbözhet az egyes tagállamokban.

Ez az oldal általános információkkal szolgál a különböző jogi szakmákra (szerepükre és feladataikra) vonatkozóan.

Ha szeretne részletesebben tájékozódni valamelyik tagállamról, válassza ki a kívánt ország zászlaját.

Ha az Európai Unió valamely tagállamában jogi szakemberhez kíván fordulni vagy jogi szakembert keres, tekintse meg a [Hogyan keressék ...](#) részt.

Bevezetés

Az ügyvédeket kivéve az uniós jog nem szabályozza a jogi szakmák gyakorlásának feltételeit. A jogi szakmákat általában nemzeti szinten szabályozzák. Bár lehetnek köztük természetes hasonlóságok, e nemzeti szabályozások országonként jelentős mértékben különböznek egymástól, mivel gyakran nagyon régi hagyományok folytatását jelentik.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága számos ajánlást adott ki a jogi szakmákra vonatkozóan. E kezdeményezések egyike az ügyvédi szakma gyakorlását érinti, egy másik a bírói függetlenséggel foglalkozik. Az Európa Tanács ajánlásai, valamint e kérdésben további információk [annak honlapján](#) találhatóak.

Emellett az [emberi jogok európai egyezménye](#) rögzíti, hogy minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van arra, hogy személyesen, vagy az általa választott védő segítségével védekezhessen, és ha nem állnak rendelkezésére eszközök védő díjazására, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg, hivatalból és ingyenesen rendeljenek ki számára ügyvédet. Ez a rendelkezés elsősorban büntetőügyekre vonatkozik, de az [Emberi Jogok Európai Bírósága](#) (EJEB) polgári ügyekre is kiterjesztette.

Bírúk

A bíró olyan tisztviselő, aki egyedül vagy bírói tanács tagjaként a bírósági tárgyaláson elnököl. A bírúk hatásköre, feladatai, kinevezésük módja, fegyelmi felelősségük és képzésük terén jelentős különbségek mutatkoznak a különböző jogrendszerek között. A bíró olyan, mint a döntőbíró egy játékban, pártatlanul és nyilvánosan vezeti a pert. A bíró meghallgatja a tanúkat és megtekinti a felek által bemutatott egyéb bizonyítékokat, értékeli a felek szavahihetőségét, és ezt követően ítéletet hoz az adott ügyben a jog értelmezése és saját személyes meggyőződése alapján.

E hivatásról az alábbi honlapokon találhat további információkat:

- [Európai Közigazgatási Bírák Szövetsége](#) (Association of European Administrative Judges – AEAJ),
- Európai Bírák és Ügyészek Szövetsége (European Judges and Prosecutors Association – EJPA),
- [Bírák Nemzetközi Egyesülete](#) (International Association of Judges), főként az európai részleg
- [Európai Bírák a Demokráciáért és a Szabadságért](#) (European Judges for Democracy and Liberty – MEDEL).

Ügyészek

Az ügyészség vagy ügyészi hivatal rendkívül fontos szerepet játszik a büntetőeljárások során. A tagállamok rendszerei az ügyészek szerepét, feladatait és hatáskörét illetően is nagy mértékben különböznek egymástól.

Bírósági tisztviselők

A bírósági tisztviselők feladatai és elnevezései nagyon különbözőek lehetnek (például Franciaországban „Greffier”, Németországban „Rechtspfleger”, Angliában „Court clerk”).

Emellett az általuk betöltött feladatkörök között jogrendszerenként jelentős eltérések tapasztalhatók: ide tartozhat a bírók vagy ügyészek segítése, a bíróságok igazgatása, és bizonyos eljárásokban ellátott feladatok is. Az adott országtól függően jogi tanulmányokat kell folytatniuk, jogi tanácsot adhatnak és/vagy folyamatos képzésben részesülhetnek.

Szerepük minden esetben fontos a bíróságokon (mivel az ő feladatuk a sértettek és az alperesek fogadása), valamint az igazságszolgáltatási rendszer általános hatékonysága terén.

E szakma képviselőit európai szinten az [Európai bírósági tisztviselők szervezete](#) (European Union of Rechtspfleger – E.U.R) képviseli – ez a nem kormányzati szervezet több ország szakmai szövetségeit tömöríti. Az E.U.R. célkitűzései közé tartozik a jogszabályok európai és nemzetközi szintű megalkotásában, harmonizációjában és fejlesztésében történő részvétel; az európai intézményekkel való együttműködés; tagjainak szakmai érdekképviselete, valamint a szakma előmozdítása az igazságügyi rendszer működésének javítása érdekében.

Végrehajtók

A végrehajtói szakmát az egyes tagállamok joga szabályozza, és e szabályozás tagállamról tagállamra eltérő.

E szakma képviselőit európai szinten a [Bírósági Végrehajtók Nemzetközi Uniója](#) (International Union of Judicial Officers, UIHJ) képviseli. Az UIHJ célja, hogy nemzetközi szervezetekben képviselje tagjait, és biztosítsa a nemzeti szakmai testületek közötti együttműködést. A nemzeti eljárási jog és a nemzetközi szerződések javítása érdekében munkálkodik, és mindent megtesz a végrehajtók függetlenségét előmozdító gondolatok, projektek és kezdeményezések terjesztése érdekében.

A [Bírósági Végrehajtók Európai Kamarája](#) (francia rövidítése CEHJ) szintén a bírósági végrehajtókat képviseli. A CEHJ egy belga jog által szabályozott nonprofit szervezet, amelynek célja, hogy a végrehajtók nagyobb szerephez jussanak a jogi szakmák európai érdekképviseletében.

Ügyvédek

Az ügyvéd – függetlenül attól, hogy szerepét magánszemély, társaság vagy az állam tölti-e be – az ügyfél tanácsadója és képviselője, harmadik felek által tisztelt szakember, és nélkülözhetetlen szereplő a tisztességes igazságszolgáltatás biztosításában. Az ügyfelek érdekképviseletét és jogvédelmét hűen ellátó ügyvédeknek társadalmi funíciója is van: a konfliktusok megelőzése, annak biztosítása, hogy a konfliktusokat a polgári jog, közjog vagy büntetőjog elismert elveivel összhangban, a jogok és érdekek megfelelő figyelembevételével rendezzék, valamint a jog fejlődésének ösztönzése és a szabadság, az igazság és a jogállamiság védelme.

Tevékenységük során az ügyvédek tagállami szakmai szervezeteik vagy hatóságok – az ügyvédi kamarák és jogászegyesületek – irányítják, amelyek a szakmai magatartási szabályok meghatározásáért és az ügyvédek fegyelmi felelősségének érvényesítéséért felelősek.

Az uniós jog nem szabályozza a jogi szakmák gyakorlásának feltételeit. Az 1998-as [irányelv](#) azonban rögzíti azokat a feltételeket, amelyek mellett az egyik tagállamban képesítést szerzett ügyvéd tartós jelleggel egy másik tagállamban gyakorolhatja hivatását.

Uniós szinten az ügyvédek képviseletét az [Európai Ügyvédi Kamarák Szövetsége](#) (Council of Bars and Law Societies of Europe – CCBE) – egy 1960-ban alapított nemzetközi nonprofit szervezet látja el. A CCBE az EU és a nemzeti ügyvédi kamarák közötti összekötő szerepet tölti be az ügyvédi hivatás gyakorlásához kapcsolódó, kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdésekben.

Közjegyzők

A közjegyző meghatározott jogi ügyekben való eljárásra szakosodott és arra jogosult jogi szakember. Feladataik és kötelezettségeik alapján a közjegyzők fontos szerepet játszanak a jogrendszerben abban a 22 tagállamban, amelyek jogrendje a római jogon alapul. Az angolszász jogrendszerű uniós tagállamokban szintén létezik közjegyzői hivatás, amelynek gyakorlói a jogi szolgáltatások széles skáláját nyújtják, feladataik és joghatóságuk pedig főként a tengerentúli jogrendszerekben lévő jogi aktusokban és eszközökben van meghatározva. Jelentős nemzeti hatáskörrel rendelkeznek a nemzetközi kereskedelemben.

Elsősorban a következő feladatokat látják el:

- magánfelek közötti megállapodások készítése és tanácsadás a felek részére, ennek során eleget téve a mindkét féllel szembeni tisztességes bánásmódra vonatkozó kötelezettségüknek. Hivatalos okiratok készítése során a közjegyző felelős ezen okiratok és az általa adott tanácsok jogszerűségéért. Tájékoztatnia kell a feleket az általuk vállalt kötelezettségek hatásairól és következményeiről;
- az elkészített okiratok érvényesítése. Az okiratot ezt követően közvetlenül be lehet jegyeztetni a hivatalos nyilvántartásba, vagy ha a felek egyike nem teljesíti kötelezettségeit, közvetlenül végrehajtható;
- választottbírói szerep betöltése. Ennek keretében pártatlanul és a jogszabályok szigorú betartása mellett eljárva lehetővé teszi a felek számára, hogy mindkét fél számára elfogadható megállapodásra jussanak.

A közjegyzők hivatalos személyek – az állam átruházza rájuk a közhatalom egy részét, így feljogosítja őket arra, hogy közfeladatot töltsenek be –, akik független szakma keretei között látják el feladataikat.

A közjegyzőket köti a szakmai titoktartás. A közjegyzői kinevezés feltételei hasonlóak a bírói kinevezés feltételeihez, és a közjegyzőkre is vonatkozik a függetlenség, a tisztség állandósága, a pártatlanság, aktuális közhitelessége és végrehajthatósága, emellett pedig az igazságügyi minisztérium felügyeletet gyakorol a tevékenységük fölött.

Az Európai Unió 22, a római jogra épülő jogrendszerű tagállamában körülbelül 35 000 közjegyző van, és több mint 1 000 áll a polgárok szolgálatában az angolszász jogrendszerű Egyesült Királyságban és Írországbban.

Az európai intézményekkel való kapcsolatban a közjegyzők képviselétét az [Európai Unió Közjegyzőségeinek Tanácsa](#) (Council of the Notariats of the European Union – CNUe) látja el, amelyet 1993-ban hoztak létre. A CNUe képviseli a közjegyzőket az összes olyan uniós tagállamban, ahol a római jogi közjegyzői tisztség létezik. E tagállamok: Ausztria, Belgium, Bulgária, a Cseh Köztársaság, Észtország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia. Az Egyesült Királyság és Írország minden egyes joghatósága alatt saját képviselő szervezete van a praktizáló közjegyzőknek. Nemzetközileg Angliát és Walest, Skóciát, Írországot és Észak-Írországot az [Egyesült Királyság és Írország Közjegyzői Fóruma](#) (the UK and Ireland Notarial Forum) képviseli együttesen.

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.

Utolsó frissítés: 21/01/2019